

Bpl först. 1.11.68 till och med: bygd

HANS MATELL / ANDERS NORDSTRÖM
arkitekter SAR
Salagatan 29 A, UPPSALA
tel. 018 / 14 90 55

Beskrivning

till förslag till sammanställning, ändring och utvidgning av
byggnadsplan för

Bro stationssamhälle

i Upplands-Bro kommun, Uppsala län

Översiktliga planfrågor

Den av riksdagen beslutade förflyttningen av I 1 från Järvafältet till Granhammar förutsätter en betydande utbyggnad av Kungsängens samhälle. Man har beslutat att även Bro skall expandera till att bli en relativt självständig stadsdel i den större samhällsbildningen Bro - Kungsängenområdet. Sålunda är målsättningen att Bro skall ha egen högstadieskola och ett eget stadsdelscentrum.

Under ledning av en plankommitté utarbetade Stockholmstraktens Regionplanekontor för Bro en generalplan, som antogs av kommunalfullmäktige den 11 juli 1966. Sedan dess har undertecknade under ledning av plankommittén upprättat förslag till dispositionsplan för Råby - Finnsta-området norr om nuvarande E 18. Dispositionsplaneförslaget antogs av fullmäktige den 27 februari 1967. Samtidigt med dispositionsplanearbetet utarbetades detta förslag till sammanställning, ändring och utvidgning av byggnadsplan för det nuvarande samhället, omfattande även industriområden väster om bostadsbebyggelsen.

Byggnadsplaneförslaget ingår som bilaga i dispositionsplanen och avsikten har bl. a. varit att åstadkomma en samordning av planförhållandena i det befintliga Bro och det framtida exploateringsområdet på Råby - Finnsta.

Den 28 februari 1967 fastställdes byggnadsplan för Nygårdssområdet, vilket möjliggör för Kooperativa Förbundet att där etablera omfattande lager- och industriverksamhet. För KF erfordras bostäder både i Bro och Kungsängen.

Gällande planer och bestämmelser

För Bro stationssamhälle gäller byggnadsplan, som faststälts av länsstyrelsen den 26 februari 1953. Planändringar har därefter fastställts den 8 juni 1955, den 3 oktober 1956, den 28 februari 1958, den 4 november 1958, den 19 maj 1960 (varvid en mindre del i planområdets södra del undantogs från fastställelse), den 21 mars 1961 och den 4 januari 1964. Vidare föreligger ett ej fastställt men utställt ändringsförslag över Bro centrala delar av den 1 oktober 1964, som bl. a. syftade till att uppnå en bättre anpassning mellan planerad och befintlig bebyggelse och att möjliggöra en sanering av viss äldre bebyggelse. Föreliggande sammanställnings- och ändringsförslag bygger i berörda delar på sistnämnda planförslag och tidigare fastställda byggnadsplaner.

Avsikten med planändringar och utvidgningar

Planändringarna går i första hand ut på att anpassa det nuvarande samhället till den kommande utbyggnaden av Bro. Man måste kunna knyta ihop de båda delarna med gång- och cykelvägar i tre punkter vid nuvarande E 18 genom framtida gång- och cykeltunnlar. Vidare måste

man möjliggöra en fortgående sanering av det äldre byggnadsbeståndet.

Utvidgningarna syftar till att förse samhället med större och välbelägna industriområden. Planförslaget avser också att under en övergångstid reglera trafikförhållandena inom och mellan samhälle och industriområden.

Omfattning av
planändringar och
utvidgningar
Bostadsområden

Områden för flerfamiljshus har i planförslaget av den 1.10.1964 och i detta ändringsförslag utlagts i flera kvarter norr om Stationsvägen detta bl. a. för att komplettera redan befintlig bebyggelse. Sålunda föreslås t. ex. flerfamiljshus på Konsums nuvarande tomt, Härnevi 12³⁶ samt angränsande tomtplatser inom samma kvarter.

På den ej fastställda delen av planförslaget av den 19.5.1960 föreslås en komplettering av befintligt radhus- och villabestånd. Söder om Prästgården har utlagts tre dubbelvillor med mellanliggande garage. Tomterna Härnevi 1²⁴, 1²⁵, 1²⁶ och 1²⁷ har belagts med utfartsförbud mot Skolvägen, och därför avses den väster om nämnda väg belägna delen av 1²⁷ tjäna som parkering för nämnda tomter.

Industriområden
Områden söder
om järnvägen

I gällande plan finns industriområden söder om järnvägen och vid Gustavshäll väster om samhället. Området på Härnevi 11¹, 2⁷ och 2⁴ har i stort sett behållits oförändrat, medan det lilla området på Härnevi 1⁴ tagits bort för att inte störa den visuella kontakten mellan samhället och bygden kring kyrkan och klockstapeln söder därom. Av samma skäl har det stora nya området söder om järnvägen dragits längre åt väster än vad generalplanen visar.

Detta område (beläget på Skällsta 1⁶, Husby 1⁹ och Jursta 3¹) delas i två hälfter av en djup bäckravin och en tänkt väg. Den norra delen, som kan förses med järnvägsspår, förutsättes bli exploaterad först, medan den södra, på grund av kuperingen svårtillgängligare delen kan tas i anspråk senare.

**Områden norr
om järnvägen**

Gustavshällsombådets östra gräns justeras, så att dalgången mellan samhälle och industrier kan hållas fri från skymmande bebyggelse. Området utökas åt väster mellan järnvägen och nuvarande E 18. Norr om E 18 läggs på fastigheterna Skällsta 1⁴, 1⁵, 1¹², 1¹⁶ och 1¹⁸, Jursta 3¹ och Klöv och Lilla Ullevi 1⁵ ut större områden för industri och småindustri. Flera anläggningar är redan uppförda (t. ex. på Skällsta 1¹² och 1¹⁸). Hela området begränsas i väster av blivande väg 553, i norr av Klöv och Lilla Ullevi gård och i öster av dalgången mot Råby. I området har stora ursparingar gjorts för befintliga större fornlämningar och vackrare terrängavsnitt.

**Områden för
handelsändamål**

Med hänsyn till att Bro framtida centrum kommer att ligga i nyexploateringen norr om nuvarande E 18 har områden för handelsändamål begränsats. Konsum kommer t. ex. att flytta till centrum.

**Områden för
allmänt ändamål**

Skolområdet får ökad byggnadsrätt för att ge plats för bl. a. ny gymnastiksal och bespisning, som även kan tjäna som samlingslokal. Planen anpassas för Härnevi 1⁴⁸ till befintligt ålderdomshem med projekterad utbyggnad. Området för det gamla medborgarhuset på Härnevi 12⁵⁹ bortfaller. Ett bostadshus på denna plats innehåller en lekskola. Något

speciellt område för barnstugeändamål finns inte avsatt i detta planförslag. Möjlighet finns dock att utnyttja t. ex. det stora parkområdet på Prästgården 3¹ för ändamålet. Byggnadsrätten för Kommunalkontoret på Härnevi 1³¹ har justerats så att bef. tillbyggnad kan inrymmas.

Specialområden

- Tm** Områden för motortrafikändamål inskränker sig till befintliga anläggningar.
- Tj** Järnvägsområdet har utvidgats i sin västra del för att ge plats för ev. erforderliga framtida dubbelspår.
- Rn** Områden med kulturminnesmärken, fornlämningar med nummer enligt Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister, finns för nyexploateringsområdena utmärkta på byggnadsplanekartan. Dessa områden skall enligt fornminneslagen bevaras som naturpark, vare sig de ligger på mark för allmänt ändamål eller på enskild fastighet. Områdena får icke bebyggas eller förses med vägar, lekplatser o. dyl., om ej riksantikvarien medgivit borttagande av berörda fornlämningar.
- Ri** Ett område för idrottsändamål har inlagts på en del av Härnevi 1³¹, på Härnevi 1⁴⁸ och 1³⁸. Det inrymmer liksom det större parkområdet på Prästgården 3¹ lekpark för samhället.
- Es** En befintlig transformatorstation vid Byggmästarvägen redovisas på planen.

Vägar,
parkering

Vägreservat har gjorts för en öst - västlig förbindelseväg mellan de söder om järnvägen belägna industrierna, vilka under en övergångstid måste ha sina utfarter till riksväg via plankorsningar med järnvägen. I samtliga industriområden har vägreservat lagts ut till sådan bredd, att arrangemang kan göras för svängande trafik med skrymmande fordon. Skolvägen föreslås förlängd till nuvarande E 18 med en utökad bredd av 10 m och i ett något justerat läge. Utfarten från Köpmanvägen mot E 18 undantas planen för att man senare slutgiltigt skall kunna planera sammanbindningen av samhällsdelarna i denna punkt med bl. a. gång- och cykeltunnel. Plats beredes för körbar utfart öster om den befintliga servicestationen på Prästgården 2¹.

Längs järnvägen har lagts ett reservat för en ev. framtida väg för genomfartstrafik i enlighet med generalplanens rekommendationer. Praktiskt taget all parkering avses ordnad på tomtmark och reglerad vid byggnadslovsgivning.

Parkmark

Parkområdet mellan Gustavshäll och samhället har utvidgats något. Området söder om järnvägen längs bäckravinen undantas från denna plan. Ett parkstråk tas upp vid den nya telestationen (Prästgården 1¹⁰¹), och mellan Prästgården 3⁸ och 3⁹ kan befintligt u-område utgöra framtida passage till gång- och cykelväg. Parkområdet på Prästgården 3¹ har utökats och kan utgöra ett reservat för en ev. framtida barnstugeanläggning.

Va-, el- och
teleanläggningar

Byggnadskontoret i Upplands-Bro kommun har kompletterat planområdet med erforderliga reservat för va-ledningar.

Bro - Bålsta elverk planerar en omläggning av de luftledningar som berör industriområden och nyexploateringar. Inga luftledningar berör det nuvarande samhället.

Televerket uppför en ny telestation på Prästgården 1¹⁰¹.

Byggnadsplanetal

Hela planområdets yta			138,56 ha
Allmän plats	Vägar, torg etc.	14,26 ha	
	Park	16,55 ha	30,81 ha
Allmän plats utgör ca 22 % av hela planområdet.			
Bostadsändamål	Flerfamiljshus handel m. m.	9,47 ha	
	Enfamiljshus och radhus	21,31 ha	30,78 ha
Allmänna ändamål			2,76 ha
Industri och småindustriändamål			68,04 ha
Trafikområden	Järnvägsändamål	4,15 ha	
	Bensinstationer	1,14 ha	5,29 ha
Specialområden	Idrottsändamål	0,86 ha	
	Transformatorstation	0,02 ha	0,88 ha

Bostads- och invånarantal

Fördelning av bostadstyper (samt lokaler)

	1. 3. 1967	till- kommer	bort- faller	full utbyggnad
Villor, radhusenheter	219	23	20	222
Lägenheter re. ca	1070	825	-	1895
Lägenheter, antal ca	345	210	-	555
Lokaler, m ² vy ca	2300		500	1800

Fördelning av befolkningsunderlaget

Bostadstyp	1. 3. 1967	full utbyggnad	efter utlösning (1990)
Villor, radhus	700	700	500
Flerfamiljshus	960	1300	1000
Summa	1660	2000	1500

Uppsala den 1 mars 1967

Hans Matell
arkitekter SAR

Anders Nordström